

Beest – Ally Kennen
Groep 6
(door Els Debuyck)

Auteursinfo

Ally Kennen (°1975) is geboren in Somerset, Engeland.

Kennen volgde een opleiding archeologie en creatief schrijven. Ze is zangeres, schrijft liedjes en sinds 2006 ook jeugdboeken. *Beest* is haar debuut.

Ze won een schrijfwedstrijd, de Bath Spa University Creative Writing Course Prize, met dit boek.

Kennen woonde als kind op een biologische boerderij. Haar ouders vingen vaak moeilijk opvoedbare kinderen op en op die manier heeft ze heel wat ervaring met pleegbroers en -zussen. Voor de hoofdpersoon, Stephen, uit *Beest* heeft ze zich hierdoor laten inspireren. Hij groeit ook op in een pleeggezin.

Kennen hield altijd al van de fantasieboeken van Enid Blyton en kan niet genoeg krijgen van de verhalen van Roald Dahl, waarin bv. echte kinderretende, kippenstelende schurken voorkomen.

Kort samengevat

De 17-jarige Stephen heeft het niet makkelijk. Zijn ouders zijn niet in staat om voor hem te zorgen, waardoor hij in een pleeggezin opgroeit. De relatie met zijn pleegouders en hun kinderen verloopt stug, er is een groot gemis aan vertrouwen.

Stephen werkt zichzelf op de één of andere manier steeds weer in de problemen of krijgt problemen doordat anderen hem te vlug de schuld geven van dingen die fout lopen.

Stephen heeft ook een geheim. Hij houdt een beest in leven dat in een waterreservoir net buiten de stad opgesloten zit. Het beest wordt steeds groter en Stephen raakt nauwelijks aan genoeg voedsel. Het lukt hem steeds minder goed om het voedsel op de verborgen plaats te krijgen. Hij wil van het beest af. Maar hoe?

Bespreken van het boek

Wat vond je het mooist aan het boek?

Waren er stukken die je vervelend vond?

Was er iets wat je verraste?

Waren er dingen die niet klopten?

Was er iets wat je nog nooit in een boek tegengekomen bent?

Is het verhaal geloofwaardig?

Doet het iets met je?

Is het voorspelbaar?

Stephen heeft een haat-liefdeverhouding met het beest.

Dat verwoordt hij ook in het boek.

Vraag of de jongeren een lievelingsbeest hebben en/of een beest waar ze van walgen.

Beoordelen van het boek

*** de personages**

Stephen

Stephens vader en moeder

Stephens pleegouders Jimmy en Verity

Selby (zijn broer)

Robert (11) en Carol (15), zijn pleegbroer en pleegzus
Eric
Mindy
de hond Malackie
het beest

Met wie heeft Stephen een goede relatie?
Met wie heeft hij een moeilijke relatie?
Zie je verandering in sommige relaties naarmate het boek vordert?
Wat vind je van Stephen zelf en van zijn zelfbeeld? (d.a. p.18: "Soms is er geen zak aan, mij te zijn.")
Zie je hem uitgroeien tot een stabiele persoonlijkheid?
Welk ander personage boeide jou?
Wat brengt Stephen ertoe om zo lang voor het beest te zorgen, denk je?
Met wie zal Stephen in zijn latere leven contact willen houden, denk je? Met wie niet?

*** de stijl**

De auteur kiest ervoor om Stephen zelf aan het woord te laten in het verhaal.
Helpt dit om je in te leven in wat hij denkt en voelt? Werkt het verhaal in deze stijl?

Stephen valt al bij het begin met de deur in huis als hij een lijstje opgeeft met de ergste dingen die hij tot nu toe op zijn geweten heeft.
Het lijkt me leuk om dit even te bespreken.
Vinden ze dit een sterk begin?
Misschien kunnen de jongeren bij de titeltjes andere 'grappige' dingen bedenken en op die manier een nieuwe lijst opstellen.

*** de structuur**

Het verhaal is opgebouwd uit korte hoofdstukken.
Sommige hoofdstukken handelen over Stephen en zijn problemen in het pleeggezin, over Stephen die over vroeger vertelt, andere hoofdstukken gaan over het beest.
Pas stukje bij beetje kom je meer te weten over Stephen zelf, over het beest,...

Welke hoofdstukken las je het liefst of heb je geen voorkeur en hield je net van die afwisseling tussen SPANNEND en DE ZOEKTOCHT VAN STEPHEN NAAR ZICHZELF?

Je kan even stilstaan bij het feit dat de meeste hoofdstukken met een *cliffhanger* eindigen. (Zie ook uitleg op Wikipedia bij cliffhanger/plot)

Het feit dat het volgende hoofdstuk niet meteen een vervolg is op die cliffhanger, zorgt ervoor dat je blijft verder lezen.

Wat vinden de jongeren van dit ingebouwde spanningselement?

*** de kaft**

Vind je de kaft geslaagd?
Had je meteen door over welk beest het ging?

*** het nieuwe boek van deze auteur**

In mei 2007 kwam Kennens tweede boek uit in het Engels. Het heet *Berserk* en gaat over een jongen die een briefwisseling heeft met een ter dood veroordeelde man. Hij vindt het spannend om met een moordenaar te corresponderen.

Wie van jullie heeft zin om dit boek te lezen?

over **Ik vind...**

Beste begeleider, als je praat over boeken, laat de lezers altijd beginnen met **Ik vind** dit boek ... en nooit met: Het is een ... boek.

Wie met **Ik vind...** begint, toont meteen ook respect voor de mening van de ander.

Charlie Wallace - Stan van Elderen

Groep 6

(door Annie Moenaert)

Auteursinfo

Stan (Stephan) van Elderen werd in 1963 in Nederland geboren en heeft achtereenvolgens in Nederland, België en Canada gewoond. Inmiddels is hij weer terug in zijn geboorteland. Hij woont met zijn vrouw en drie kinderen in 't Gooi. Hij heeft Nederlands, Duits en Engels gestudeerd en jarenlang bij een aantal grote bedrijven gewerkt, tot hij op een dag besloot dat het tijd was voor iets heel anders: schrijver worden en kinderboeken schrijven.

Zijn meest recente boek (verschenen in november 2006) is *Charlie Wallace*, een heel bijzonder jeugdboek over de vriendschap tussen twee jongens, Charlie en Jonathan, in New York. Stan van Elderen debuteerde in 2002 met een kinderboek. In *De dertiende tovenaars* beleven de vrienden Olivier en Bart de meest

spannende avonturen. Daar was al heel snel een uitgever voor gevonden: *De dertiende tovenaars* werd uitgegeven in Nederland en België (Vlaanderen) en even later ook in Duitsland, Oostenrijk en Zwitserland. Omdat er zoveel kinderen vroegen om een vervolg, zagen deel twee en drie het levenslicht: *De trilogie van het Dertiende Koninkrijk* was geboren. Stan heeft inmiddels al heel wat meer geschreven: hij werkt momenteel aan zijn zevende boek.

Ontstaan van het boek

Stan: 'Charlie kwam tot stand op dezelfde manier waarop al mijn boeken tot stand komen, totaal ongericht. De geboorte van een boek is het resultaat van een nogal chaotisch proces van probeersels over dingen die in me opkomen of me bezighouden. Woorden, zinnen, alinea's, meestal blijft het daarbij. Die gaan dan in de ijskast en komen er over het algemeen nooit meer uit. Het omslagpunt (van probeersel naar iets meer) ligt meestal tussen pagina 5-10. Als ik dat haal is het manuscript eigenlijk al een feit, een kwestie van afmaken. Autobiografisch is Charlie niet, maar er zit wel het een en ander van mezelf in (opvattingen, interesses, favoriete boeken, films).'

Kort samengevat

Jonathan is een schuchtere jongen die het liefst met niemand iets te maken heeft. Charlie lijkt spontaniteit te hebben uitgevonden en is voor niets en niemand bang. Op zijn eerste schooldag laat hij zich zelfs niet van de wijs brengen door een vervelende leraar. Jonathan is onder de indruk van zijn nieuwe klasgenoot die net naar New York is verhuisd. Tegelijkertijd voelt hij zich ook bedreigd door Charlie's doen en laten.

Toch besluiten deze twee tegenpolen een dag spijbelend met elkaar door te brengen. Hoewel Jonathan al snel spijt lijkt te hebben van zijn besluit om Charlie in zijn wereldje toe te laten houden ze het toch de hele middag met elkaar uit. Charlie nodigt hem zelfs uit voor het avondeten bij hem thuis. Iets waar Jonathan, enig kind met twee ouders die altijd weg zijn, bijna een paniekaanval van krijgt. Toch besluit hij op de uitnodiging in te gaan en een vriendschap voor het leven lijkt geboren. Jonathan gaat zich steeds meer op zijn gemak voelen bij de levenslustige Charlie en hij vertrouwt hem zelfs één van zijn diepste geheimen toe. Juist op het moment dat Jonathan helemaal lijkt op te gaan in zijn vriendschap met Charlie gebeurt er iets wat niemand had zien aankomen. Dat geldt al helemaal voor Jonathan...

Thema

De belangrijkste thema's van het boek zijn vriendschap en het zoeken naar jezelf. Het boek laat zien hoe kwetsbaar een jongere kan zijn. De aanvankelijk onhandige manier van met elkaar omgaan groeit uit tot een onvoorwaardelijke vriendschap.

'Men are not prisoners of fate but only prisoners of their own minds.' is het motto van het boek en dat is exact waar het boek over gaat.

Stan: 'Het citaat raakt de kern van het boek, de wezenlijke verschillen tussen Charlie en Jonathan en manier waarop ze omgaan met alles wat op hun afkomt. Bovendien is het afkomstig van een Amerikaanse president (een Democraat), verlamd door polio (al voordat hij zijn race om het presidentschap begon) die in het Witte Huis zat tijdens de Tweede Wereldoorlog en grondlegger was van de Verenigde Naties. En natuurlijk heeft Charlie zelf presidentiële ambities. Aardige bijkomstigheid: de Roosevelts kwamen oorspronkelijk uit Nederland.'

Waarde van het boek

De ik-verteller 'Jonathan' is oprecht. Stan Van Elderen geeft prachtig weer wat er in Jonathan omgaat. Je voelt wat Jonathan voelt, je voelt de opgesloten jongere die boordevol gevoelens zit. Met daarnaast de praatzieke Charlie die de rest van de wereld probeert te overtuigen dat praten de oplossing is voor alles. Hij zegt als ze op Ground Zero staan: 'Dat krijg je ervan als je niet wilt praten.' (p.38) Met zulke kleine opmerkingen dringt Charlies filosofie door tot in het diepste van je poriën.

Vragen en discussiepunten

Er zijn verschillende punten die aan bod kunnen komen om over te praten:

*** Vriendschap**

De vriendschap tussen twee tegenpolen zoals Charlie en Jonathan.

Wat zijn zo een beetje de 'gouden regels' voor een hechte vriendschap?

(jezelf mogen zijn, praten maar ook luisteren, elkaar helpen, vertrouwen, plezier maken en samen dingen doen,...)

Wat verwachten de jongeren van 'echte' vrienden?

*** Nog gesprekstof kan zijn: de boeken, films, actualiteit die in het boek voorkomen.**

Zoals het boek *Lord of the flies* van William Golding, de films *Taxi driver*, *A few good men*, *Schindler's list*, Albert Einstein en 11 september en Ground Zero waar Jonathan Charlie naartoe brengt.

*** Het motto: 'Men are not prisoners of fate but only prisoners of their own minds.' Begrijpen de jongeren wat ermee bedoeld wordt?**

* De eenzaamheid, het gepieker, de gedachtestroom, het ontwapenende van de jongere die eigenlijk heel graag aandacht en gezelligheid wilt en vooral liefde. Iemand die worstelt met zijn gevoelens en die zich niet durft te uiten.

Ook de zelfmoordpoging van Jonathan en het er niet over kunnen praten.

*** Het einde van het verhaal. Is dit een goed of geen goed einde?**

* Het plots sterven van een geliefd iemand.

Meer lezen

www.stanvanelderen.nl

www.leesplein.nl

De jongen in de gestreepte pyjama – John Boyne

Groep 6

(door Ilse Trimborn)

Auteursinfo

De Ierse auteur John Boyne (°1971) is schrijver en journalist; hij schrijft boekrecensies voor diverse kranten. Met het boek *De jongen in de gestreepte pyjama* scoorde hij een echte bestseller. Het boek werd in meer dan 30 talen uitgegeven en kreeg verschillende nominaties en prijzen. In Ierland stond het 57 weken op nummer 1 in de verkoopslijsten. Boyne zelf beseft dat niet al zijn boeken even goed zullen ontvangen worden, maar kan daar mee leven. 'Als dit het boek is waardoor mensen mij later herinneren, ben ik daar helemaal niet rouwig om', aldus de auteur. Het boek is zowel voor jongeren als volwassenen bedoeld. De filmrechten werden door Disney gekocht. *The thief of time*, zijn eerste boek, werd na het succes van *De jongen in de gestreepte pyjama* ook in het Nederlands uitgegeven als *Dief van de tijd*. Meer info over de auteur en zijn boeken vind je op zijn –Engelstalige– site www.johnboyne.com.

Kort samengevat

Hoe minder je weet voor je begint te lezen, hoe beter. Vertel dus niet teveel aan de lezers wanneer je dit boek aankondigt.

Wie toch iets wil zeggen:

Het boek start in Berlijn in 1942. Wanneer Bruno op een dag thuiskomt van school, zijn al zijn spullen ingepakt. Bruno en zijn familie moeten verhuizen naar een plek die ver weg is, waar niets te beleven is en niemand om mee te spelen. En dat allemaal omdat vader promotie heeft gemaakt! Naast hun nieuwe huis staat een hek dat hen scheidt van de vreemde mensen erachter. Toch weet Bruno vriendschap te sluiten met een jongen achter het hek. Die vriendschap zal zijn leven veranderen...

Belangrijkste personages

- Bruno
- Gretel, zijn drie jaar oudere zus
- vader en moeder, vader bekleedt een hoge positie bij de nazi's
- Maria, de huishoudster
- Shmuel, de joodse jongen
- Pavel, de bediende/dokter
- de grootouders van Bruno, grootmoeder heeft een hekel aan de nazi's
- luitenant Kotler

Tijd en plaats

Het verhaal start in Berlijn in 1942. Vervolgens verplaatst de actie zich naar het concentratiekamp Auschwitz, tot het einde van de Tweede Wereldoorlog.

Dit blijkt uit volgende zin: 'Een paar maanden daarna kwam er een stel soldaten naar Oudwis en moest vader met hen mee, en hij ging zonder protest, graag zelfs, want het kon hem niet echt meer schelen wat ze met hem deden.'

In het boek lees je ook dat de zus van Bruno op een landkaart kleine speldjes verplaatst. De aandachtige lezer weet dan dat het om de krijgsverrichtingen gaat.

Het is aangewezen om even stil te blijven staan bij Auschwitz. Bladzijden vol zijn erover geschreven, daarom verwijzen we hiervoor graag naar bijvoorbeeld de duidelijke pagina over Auschwitz op de Nederlandstalige Wikipedia of www.auschwitz.nl. Deze laatste site biedt ook een –beperkt– overzicht

aan van boeken die over Auschwitz verschenen zijn. Natuurlijk kan de bibliotheek ook een goede hulp zijn om aan het juiste bronnenmateriaal te komen.

Uiteraard is dit verhaal ontsproten aan het brein van de auteur, maar sommige lezers zouden zich kunnen afvragen of er ooit een kampcommandant met zijn volledige gezin in het kamp heeft gewoond. Hierop moeten we het antwoord schuldig blijven. Ook al zou dit nooit het geval zijn geweest, het doet niets af aan de boodschap die de auteur wil brengen met zijn boek.

Stijl en vormkenmerken

De auteur hoopt dat de lezer nooit met een dergelijk hek geconfronteerd zal worden. Hij wil de verschrikking van Auschwitz duidelijk maken en doet dit door zijn verhaal te brengen vanuit een originele invalshoek. De lezer volgt als het ware de gedachten van Bruno; het verhaal lijkt geschreven vanuit de ideeën van een negenjarige. Dit verklaart ook de fouten die hij maakt met de uitspraak van bepaalde woorden: de Furie, Oudwis... Ook de betekenis van Heil Hitler ontgaat hem.

Ook de gedachtesprongen en redeneringen zijn typisch die van een kind. De auteur kiest bewust voor herhalingen. Is dit de lezer opgevallen?

Voorbeelden:

- zijn mond een o (o.a. aan het begin en het einde van hoofdstuk 2)
- 'sommige mensen', de uitdrukking van zijn moeder voor vader, als ze het niet eens is met diens gedrag
- 'hopeloos geval', uitdrukking van Bruno voor Gretel
- (...) dingen die hij achter in de kast had verstopt en die van hem waren en waar niemand aan mocht komen.

Door de zeer uitgesproken stijl wordt dit boek door zowel jong als oud gelezen wordt. De uitgever wil er geen leeftijd op kleven, zoals ook al gebeurde bij *Het wonderbaarlijke voorval met de hond in de nacht* van Mark Haddon. Allebei deze boeken belandden daarom zowel bij de jeugd- als volwassenafdeling.

Vinden de lezers het terecht dat het boek in hun leeftijdscategorie zit? Snappen ze dat zoveel volwassenen, in zoveel landen, onder de indruk zijn van het boek?

De kans bestaat dat sommige lezers het boek qua stijl te kinderachtig zullen vinden voor groep 6. De stijl is immers bedrieglijk eenvoudig, maar toch is dit boek niet bestemd voor kinderen in de lagere schoolleeftijd.

Het is belangrijk erop te wijzen dat jongere lezers hoogstwaarschijnlijk niet alle verwijzingen, zoals de versprekingen van Bruno, zullen snappen – de lezer moet enig begrip hebben van wat er in de Tweede Wereldoorlog gebeurd is. Jonge kinderen zullen redeneren zoals Bruno en geen idee hebben over wat het gaat. Zij zullen de denkfouten en de kinderlogica van Bruno nog niet juist kunnen plaatsen.

Is het trouwens voor de lezers duidelijk wie/wat bedoeld wordt met de Furie, Oudwis, Eva (nl. Eva Braun) en gezondheidsherry (moeder die eigenlijk iets teveel drinkt)?

Bespreken van het boek

Ik geef steeds de voorkeur aan een korte rondvraag over het boek. Heb je het boek al dan niet graag gelezen en waarom? Dit levert meteen al gesprekstof op.

Volgende vragen kunnen ook nog dienst doen:

- Wanneer wist je wat er bedoeld werd met de Furie en Oudwis?
- Wanneer beseftte je juist wat er aan de hand was met de nieuwe woonplaats van Bruno?
- Wat vind je van het gezin van Bruno?
- Waarom mag er absoluut geen kritiek geuit worden? Zo wil Maria bijvoorbeeld niet dat Bruno luidop zegt dat hij niet in het nieuwe huis wil wonen en is er hoogoplopende ruzie wanneer grootmoeder haar afkeur voor het uniform van vader en de nazi's laat blijken.
- Wat vind je van het verhaal van Pavel?
- Wat vind je van het verhaal van Shmuel?
- Voelde je het einde van het boek aankomen?

- Hoe heb je het einde van het boek ervaren?
- Heb je al andere (jeugd)boeken over Auschwitz/Tweede Wereldoorlog/Jodenvervolging gelezen?
- Wat denk je over de verfilming door Disney?
- Aan wie zou je het boek aanraden?
- Snap je het grote succes van het boek? Waarom zou het boek zoveel mensen aanspreken?
- Is Bruno naïef of denkt hij gewoon zoals een negenjarige?
- Wat vond je van de gebeurtenissen in het boek?
- Wat te denken over volgende uitspraken van recensenten:

‘Een literair kleinood over een 'onmogelijke' vriendschap (...) een juweel van vertelkunst dat een breed publiek, jong en oud, zal aanspreken.’ Nico de Boer, *GPD*

‘Een overrompelende roman, *De jongen in de gestreepte pyjama*. Zo een die je niet weg wil leggen terwijl je tegelijkertijd bang bent voor wat er gaat gebeuren. Enorm van onder de indruk.’ Sara van Gorp, *esta*

‘Sinds ik dit boek heb gelezen blijft het me achtervolgen... iedereen zou het moeten lezen, jong of oud, omdat het een zeldzaamheid is – een boek dat zo simpel lijkt, zo schijnbaar moeiteloos geschreven dat het haast perfect is. Het boek deelt een forse emotionele klap uit... Ik bleef naar adem snakkend achter, terwijl de tranen over mijn wangen rolden.’ *The Irish Independent*

- Wat denk je over de laatste zinnen van het boek? ‘En dat is het einde van het verhaal over Bruno en zijn familie. Natuurlijk gebeurde dit allemaal heel lang geleden en kan zoiets nu niet meer gebeuren. Niet in onze tijd.’ Is dit een boodschap, een waarschuwing?
- De auteur zelf heeft in diverse interviews aangegeven dat hij wil dat de stemmen van jongens zoals Bruno en Shmuel gehoord blijven worden. Hun verhalen moeten verteld worden, omdat zij representatief zijn voor diegenen die niet lang genoeg leefden om hun verhaal te vertellen. Hoe denk jij daarover?
- Is het boek misschien zo succesvol omdat we vandaag leven in een tijd die vaak beschreven wordt als onverdraagzaam? Wil het mensen misschien vertellen dat we tolerant moeten zijn tegenover andere culturen en opvattingen? Zou de geschiedenis zich anders kunnen herhalen?
- Wat is volgens jou de kern van dit verhaal? Wat zal jou bijblijven?

Kwaad bloed - Marita De Sterck

Groep 6

(door Annie Moenaert)

Auteursinfo

Marita de Sterck werd op 16 augustus 1955 geboren in Antwerpen. Ze studeerde talen, perswetenschappen en antropologie. Ze doceert literatuur en antropologie aan de bibliotheekschool van Gent en geeft ook workshops verhalen schrijven aan jongeren. Ze debuteerde met reisverhalen en heeft intussen een 40-tal titels gepubliceerd: prentenboeken, boekjes voor beginnende lezers, informatieve boeken over andere culturen, makkelijk-lezen-verhalen, jeugdromans en boeken over jeugdliteratuur.

Er loopt een lijn van de groeirituelen en de inwijdingsverhalen die ze als antropoloog bestudeert naar haar eigen jeugdromans. Een terugkerend thema in haar werk is hoe je kunt leren liefhebben zonder jezelf te verliezen. Ook de kracht van het vertellen en de ingewikkelde relaties tussen de generaties duiken vaak op.

Marita: 'Veel boeken waren er thuis niet. Wat er was, las ik stuk. Een dik boek met de sprookjes van Grimm met illustraties van Anton Pieck was mijn favoriet, vooral het verhaal over de jongen die wilde leren griezelen vond ik ongelooflijk spannend. Ook al kon ik daarna niet slapen, ik moest en zou het blijven herlezen. Mijn vader kon urenlang vertellen: verhalen over vroeger, over dorpsfiguren, over de pekduivels in de rivier die onvoorzichtige kindjes in het slib trokken... Als puber zwierf ik over de Kalmthoutse heide, waar bomen, moerassen, duinen... doordrongen zijn van verhalen. De lichtjes boven de moerassen waren floddermadammekes die de mensen het moeras in lokten. Landschappen en de bijhorende verhalen keren vaak terug in mijn boeken. In *Met huid en haar* laat ik verhalen door de generaties reizen. In *Wild vlees* heb ik heide-verhalen gevlochten. Dat waren bloedstollende verhalen, je haren rezen ten berge maar je had als kind wel het gevoel iets over het echte leven te horen. Ik droomde ervan om zelf verhalen te vertellen en te reizen. Ik bestudeer verhalen die mensen vertellen tijdens feesten of rituelen die te maken hebben met de overgang van kind naar volwassene. Ik verzamel nu wereldwijd verhalen over de groei van meisje naar vrouw.'

De prachtige coverfoto suggereert het 'kwaad bloed'.

Marita heeft de coverfoto zelf gekozen, hij hing bij het schrijven al voor haar.

De foto is gemaakt door Carla van de Puttelaar.

Van de Puttelaar studeerde af in 1996 aan de Gerrit Rietveld Academie. In datzelfde jaar won ze de Esther Kroon-prijs. Ze nam deel aan verschillende exposities, in Turijn, Rome, Parijs, Groningen en Amsterdam. Sinds haar eindexamen fotografeert Van de Puttelaar het vrouwelijk lichaam. Kwetsbaarheid en sensualiteit zijn belangrijke elementen in haar oeuvre. Haar benadering is intiem en suggestief. Tegen een donkere achtergrond brengt ze een combinatie van sculpturale vormen en intieme details in beeld. Van de Puttelaar weet een heel precieze balans tussen betrokkenheid en afstand tot haar modellen te bewaren.

Het verhaal is ontstaan vanuit de vraag hoe anders het was om vrouw te worden in grootmoeders tijd. Hoe vertrouwd lijken de wensdromen en nachtmerries van toen? En hoe vreemd? *Kwaad bloed* is een poging geworden om rond te reizen in de wereld van onze voormoeders, om uiteindelijk weer thuis te komen in deze tijden.

Marita Desterck heeft het gedicht in het begin van het gekozen omdat ze het mooi en passend vindt:

'Her pure and eloquent blood
Spoke in her cheeks,
And so distinctly wrought,
That one might almost say,
Her body thought.'
John Donne

Kort samengevat

Emma wordt in een strenge kostschool opgesloten, ver weg van grote zus die aan een vreemde ziekte lijdt. Haar ouders wilden haar thuis weg omdat haar zus opeens 'ziek' was (zwanger). In de kostschool valt Emma van de ene verrassing in de andere. Van de meisjes komt ze te weten waarvoor die verbanden dienen die in haar koffer zitten. Haar moeder heeft er nooit een woord over gezegd. Maar hoe klein en kort de kloosterzusters de meisjes ook houden, hun lichamen groeien en bloeien en weten beter. Nooit heeft Emma spannender verhalen en pikanter liedjes gehoord dan in de bezemkast van de slaapzaal, nooit heeft ze vuriger gedroomd dan van de jonge tuinman met wie ze niet mag praten. Toch komt ze in contact met de jongen. Als Emma van school wordt gestuurd, weet ze wat ze moet weten en doet ze wat ze kan doen. Ze wil de confrontatie aangaan met haar ouders en alle dingen eens bij de naam noemen.

Vragen en discussiepunten

Misschien klinkt dit verhaal over een voorjaarsontwaken in een tijd toen schrik en schaamte lichamelijke groei kleurden, al te herkenbaar voor oudere lezers. Maar ook bij jonge lezers in internettijden valt er achter en onder al die coole imagebuilding nog zeer zeker blank vlees te bespeuren, dat onzeker, bedeesd, beschroomd is. In tijden waarin de eerste menstruatie steeds vroeger de lichamen van spelende kinderen overvalt, duiken wensdromen en nachtmerries op die kleindochter, dochter, moeder, grootmoeder en overgrootmoeder verbinden. Voorouderlijke schaamte en schrik reizen door de generaties heen, ze kleuren de moeders van nu, de moeders van later en hun opvoedingsstijl.

* In de groep jongeren kan je aftasten in hoeverre zij willen praten over seksualiteit. Hoe is dat bij hen gegaan? Hebben hun ouders hen ingelicht, of vernamen ze het van vrienden of op school in de les 'seksuele voorlichting'?

* Wat betekent de titel 'Kwaad bloed'?

Het verwijst naar al wat destijds slecht, zondig, verdorven, schadelijk en schandelijk werd bevonden en ook naar kwade ziekte, kwade koorts, kwaad bloed betekende vroeger menstruatie, met de achterliggende gedachte dat het om ziek, slecht bloed ging.

Maar kwaad kan ook boos betekenen, spreekwoordelijk verwijst 'kwaad bloed zetten' naar wrevel en misnoegdheid wekken en Emma's boosheid is onmetelijk en voedt haar toenemend verzet. Kwaad is ze, op de nonnen die haar een hoop onzin wijs maakten, op haar ouders die de waarheid over haar zus verzwegen, op iedereen die haar niet vertelde wat ze weten wou door het wegduwen van de realiteit door telkens te verwijzen naar 'als de tijd er rijp voor is'.

* Wat vinden de jongeren van het einde?

Laat de jongeren fantaseren hoe het afloopt met Emma, haar ouders en zus.

Meer lezen

<http://users.pandora.be/marita.de.sterck/index.htm>

<http://noorderlicht.com/ned/gallery/puttelaar/index.html>

www.villakakelbont.be

Lara en Rebecca – Kathleen Vereecken Groep 6 (door Marijke Van Mullem)

Auteursinfo

Kathleen Vereecken
(foto: Marianne Houzet)

Kathleen Vereecken (°1962) volgde een lerarenopleiding, maar lesgeven heeft ze nooit gedaan. Ze deed kantoorwerk en is nu freelance journaliste, onder andere voor Libelle.

Het manuscript van haar eerste boek *Het raadsel in het fluisterbos* stuurde ze in voor een jeugdboekenwedstrijd. Ze won niet, maar haar boek werd toch gepubliceerd. Het bekendste boek van de auteur is ongetwijfeld *Alle kleuren grijs*, een historisch verhaal gebaseerd op het leven van haar overgrootmoeder die als kind in een vlasspinnerij werkte.

Lara en Rebecca werd genomineerd voor de Boekenleeuw 2007 en stond op de longlist voor de Gouden Uil 2007.

Kort samengevat

Lara is blank en woont op een suikerrietplantage in Louisiana. Rebecca is de dochter van een slavin die op de plantage werkt. De meisjes worden op dezelfde dag geboren en groeien samen op. Ze krijgen samen les, spelen samen en worden onafscheidelijke vriendinnen tot Isabel, Lara's oma, beslist dat Rebecca niet meer naar het gele huis mag komen. Lara blijft eenzaam achter en Rebecca went maar moeizaam aan het harde werk en aan het leven in het slavenkwartier. Stilaan verliezen de meisjes elkaar uit het oog. Dat ze, behalve hun dromen en angsten, nog meer gemeen hebben met elkaar, blijkt pas op het einde van het verhaal.

De auteur laat Lara en Rebecca afwisselend aan het woord. Het verhaal speelt zich af in de periode van de Amerikaanse burgeroorlog. Via de levensverhalen van de twee meisjes ontdek je twee werelden die ontzettend verschillend zijn van elkaar. Toch zijn de levens van Lara en Rebecca zowel zichtbaar als onzichtbaar sterk met elkaar verweven.

Thema

De vriendschap tussen een blank meisje en een zwarte slavin wordt op een gevoelige manier beschreven. Maar het gaat natuurlijk over veel meer dan dat! De lezer ziet hoe Lara evolueert van een rijk, onbezorgd meisje naar een gevoelige vrouw met veel verantwoordelijkheidszin. Rebecca wordt nog sneller volwassen en blijft zich bijzonder waardig gedragen, wat er ook gebeurt.

De geschiedenis van de Amerikaanse burgeroorlog is voor vele jongeren onbekend. Op een objectieve manier schetst Kathleen Vereecken het leven van planters en slaven. Slaverij is een thema dat niet zo vaak in jeugdboeken voorkomt. Daarom is de informatie achteraan het boek geen overbodige luxe.

Vooropdracht

Laat de lezers op zoek gaan naar een mooi, treffend of opvallend citaat uit het boek. Laat ze noteren uit welk verhaal (Lara of Rebecca + bladzijde) het citaat komt. Tijdens de bespreking leest elk groepslid

zijn citaat voor. De andere lezers kunnen dan raden uit welk verhaal de zin afkomstig is. Laat iedereen daarna uitleggen waarom ze precies dat stukje gekozen hebben.

De kaft

Wat vind je van de kaft? Zou je het boek omwille van de kaft uitkiezen in de bibliotheek?

Hoe vond je de kaft voor je het boek gelezen had? Wat vind je er nadien van?

Welk kaft zou jij zelf gekozen hebben?

Vragen en discussiepunten

*** Het verhaal zelf**

Wat wist jij over de Amerikaanse burgeroorlog, over de slavernij?

Vind je het verhaal geloofwaardig?

*** De structuur**

Rebecca en Lara vertellen afwisselend hun verhaal? Wat vond je van die manier van werken?

Was het verhaal altijd goed te volgen? Welke periode had je liever

wat uitgebreider beschreven gezien? Welk stukje van het verhaal was overbodig volgens jou?

Wat vind je van de titels van de hoofdstukken? Maken ze je nieuwsgierig of verklappen ze teveel over het verhaal?

*** De personages:**

Lara en Rebecca groeien samen op, maar vanaf het moment dat ze gescheiden worden, wijst alles erop dat ze uit elkaar zullen groeien. Op dat moment kun je als lezer geneigd zijn een keuze te maken.

Voor wie had jij een voorkeur? Wie vond je de sympathiekste: Lara of Rebecca? Was dat op het einde van het verhaal nog steeds zo?

Met wie had je medelijden? Waarom was dat?

Lara is rijk en Rebecca is arm. Toch zou je ook het omgekeerde kunnen beweren. Waarom?

Wat vond je van de andere personages?

Hoe zou je oma Isabel beschrijven? Wat vind je van de relatie tussen oma Isabel en Lara? Hoe is die relatie geëvolueerd? (verband met masker van Aurore, de overleden dochter van Isabel)

*** Gevoelens**

Lara worstelt vaak met tegenstrijdige gevoelens. Dat merk je al vanaf het eerste hoofdstuk: hoewel ze niet echt beseft wat slavernij is, schaamt ze zich er voor.

In New Orleans twijfelt ze tussen medelijden of minachting voor de mulattinnen die als minnares aangeboden worden aan rijke blanke mannen.

Lara en haar oma zijn allebei sterk verbonden met de plantage maar hebben toch andere gevoelens. (blz. 115)

Wat is jouw mening over de gevoelens van Lara? Is het verhaal daardoor geloofwaardiger of net niet?

*** De verhaaltjes in het verhaal**

In het slavenkwartier werden vaak verhalen verteld. Herinner je je nog enkele voorbeelden?

Voorbeeld: waarom vleermuizen 's nachts vliegen (P. 17), dag en nacht (P. 53-54),...

Filosoferen

(zie Coördinatorenhandleiding op www.kjv.be)

Wat is vrijheid? Wanneer ben je vrij? Is vrijheid hetzelfde voor ons als in de tijd van Rebecca? Hoe voelt vrijheid? Bestaat volledige vrijheid?

Heeft iedereen recht op vrijheid?

...

Meer lezen

Andere jeugdboeken over slavernij:

Medicijnmeester - Bené Alfonso,

De negerhut van oom Tom - Harriet Beecher-Stowe

Vrijgevochten - Thea Beckman

De hut van oom Tom - Ed Franck, bewerking van het boek van Harriet Beecher-Stowe

Sisa - Joyce Pool

Slavenhaler - Ron Ruggenberg

Ons derde lichaam – Edward van de Vendel

Groep 6

(door Wieneke Coupé)

Auteursinfo

Edward van de Vendel werd geboren in 1964 in Leerdam, Nederland. Als kind droomde hij ervan om voetballer of zanger te worden, maar hij kon eigenlijk niet uitzonderlijk goed voetballen of zingen. Uiteindelijk kwam een andere kindervens van hem uit: hij werd leraar. Hij richtte zelfs samen met enkele anderen een basisschool op. Sinds 2001 is hij fulltime schrijver.

Van de Vendel schrijft voor kinderen en jongeren van alle leeftijden. Zo zorgde hij voor de teksten bij prentenboeken als *Rood Rood Kapje* en *Kleinvader*, maar er zijn ook echte jeugdromans van zijn hand: *De dagen van de bluegrassliefde* en *Ons Derde Lichaam*. Hij waagt zich ook wel eens aan poëzie en heel af en toe zelfs aan liedjesteksten.

Voor *Ons Derde Lichaam* won hij een Gouden Zoen in 2007.

Meer weten? Kijk op www.villakakelbont.be en www.edwardvandevendel.com

Kort samengevat

Tycho Zeling, het hoofdpersonage van het boek, heeft net de brutaalste zomer van zijn leven achter de rug. Over die zomer lezen we in *De dagen van de bluegrassliefde*. Tycho leerde zijn grote liefde Oliver kennen, ontdekte zo zichzelf en begon intenser en bewuster te leven.

In *Ons Derde Lichaam* schrijft hij zich in aan de Nationale Schrijversacademie en gaat hij op kamers in Rotterdam. Daar woont hij samen met Vonda en later ook met Moritz. Dat is het begin van een intense vriendschap en een immens avontuur. Vonda wil immers een wereldberoemde zangeres worden. Haar droom komt in een stroomversnelling als ze mag meedoen aan de preselecties voor het Eurovisiesongfestival. Tycho en Moritz maken deel uit van de act bij het nummer en worden zo meegezogen in de hele heisa die ontstaat rond Vonda's voice.

De vriendschap van de drie is echter niet zo eenvoudig als ze lijkt: *Ons Derde Lichaam* is ook een boek over vertrouwen en wantrouwen, hoop en teleurstelling en zit vol vreugde en verdriet. Het *We all together*-gevoel is soms maar een masker waarachter de personages zich verschuilen.

's Nachts probeert Tycho, als een 'piekerbeestje', zijn zomer en de hele woelige wereld rondom te analyseren om zo alles beter te begrijpen. Hij raakt echter een beetje verstrikt in zijn schrijfsels, wachtend op een teken van de jongen van wie hij zoveel houdt, naar wie hij zo intens verlangt.

Doorheen alle drukte is de Noorse jongen Oliver immers nooit uit zijn gedachten.

Stijl en structuur

Ons Derde Lichaam is het verslag dat Tycho als opdracht moet schrijven voor de Nationale Schrijversacademie. Het geheel is verdeeld in drie grote chronologische delen: het verslag van augustus tot februari, van februari tot mei en berichten uit Riga. Binnenin zo'n deel tref je een bonte verzameling aan van dagboekachtige fragmenten, onverstuurde e-mails naar Oliver of Vonda, liedjesteksten en poëzie. Op die manier probeert Tycho zijn gevoelens en gedachten in woorden te vangen en als lezer heb je het voorrecht bij al die dingen mee te kijken. Het is dan ook geschreven in een heel persoonlijke, directe en levensechte stijl. Dat maakt het boek heel herkenbaar en meeslepend.

Thema

De belangrijkste thema's van dit boek zijn homoseksualiteit en echte liefde, maar zeker ook vriendschap en dat allemaal in het kader van het songfestival. Verder gaat het over plots beroemd worden en meegzogen worden in een hele mediagekte.

Opdrachten/gespreksstof

*** www.edwardvandevendel.com**

Een leuke opener voor een gesprek rond dit boek is samen het songfestivalliedje van Vonda beluisteren op de site van Edward van de Vendel: <http://www.ons-derde-lichaam.edwardvandevendel.com/index.html>. Er zijn zelfs twee versies van het lied: een met jongensstemmen die vragen stellen (zoals ze in het boek ook doen) en een zonder die vragen. Op de site staat ook het recept voor Tycho's 'hoerensaus' en het verhaal rond de naam van dat recept.

*** Schrijven**

Het hele boek gaat ook over leren schrijven. Er komt ook heel wat poëzie in voor, wat je kan brengen tot een gesprek over poëzie. Laat alle leden een gedicht meebrengen dat hen aanspreekt. Vertel erover: waarom spreekt het je aan? Moet poëzie rijmen of komt het dan te schools over? Lees je soms poëzie of enkel als het moet? Schrijft er iemand zelf gedichten? Is dat op een bepaald moment, bijvoorbeeld als je heel verdrietig of heel blij bent?

*** Taal**

De gedichten van Tycho zijn ook apart uitgegeven in de bundel *Chatbox*. Het is leuk om dat boekje eens mee te brengen. Laat de juryleden er even in bladeren. Wat vinden ze van zijn teksten? Vinden ze die vermenging van verslag – poëzie – e-mail – liedjesteksten leuk of eerder storend? Je kan hen ook vragen om tijdens het lezen zinnen op te schrijven die hen geraakt hebben of die ze gewoon mooi vinden.

*** Reacties van jongens en meisjes**

Het verhaal van Tycho's zomer kan je lezen in het boek *De dagen van de bluegrassliefde*. Vraag eens rond wie dat boek al gelezen heeft? Wie is misschien van plan dat te doen na het lezen van *Ons Derde Lichaam*? Vinden jongens dit boek even leuk als meisjes en omgekeerd? Kunnen meisjes zich inleven, al gaat het over jongens en jongensliefde? Vinden jongens al die poëzie en eurosonggekte misschien niet wat flauw? Of is er daarin geen echt onderscheid in jullie groep?

*** Homoseksualiteit**

Het boek leent zich natuurlijk ook heel goed om het thema homoseksualiteit te bespreken. Geeft dit boek een stereotiep beeld van homo's? Of wordt dat beeld net heel erg genuanceerd? Jongeren zijn er in elk geval veel mee bezig. Het is een heel actueel thema: in allerlei tv-series duiken personages op die holebi zijn, er worden vaak grapjes over gemaakt, steeds meer bekende holebi's outen zich. Maar hoewel er veel over gepraat wordt op school en in de media, is het blijkbaar toch nog altijd niet evident om op een gewone manier om te gaan met homoseksualiteit.

*** Songfestival**

Een lichter onderwerp waar je even over kan praten is natuurlijk het songfestival. Kijken er sommige uit jullie groep naar? Maken jullie dan ook puntenlijsten? Het kan ook leuk zijn een verzamel-cd met allerlei songfestivalliedjes mee te brengen. Je kan dan even jury spelen van de wedstrijd en iedereen punten laten geven op de verschillende liedjes.

Sporen in het zand - John Vandekerckove

Groep 6

(door Annie Moenaert)

Auteursinfo

John Vandekerckove is geboren te Brugge op 24 juli 1953. Hij studeerde plastische en audiovisuele kunsten en begon zijn loopbaan als filmmaker. Zo werkte hij voor gerenommeerde televisieomroepen als BBC en NBC. Hij draaide diverse documentaires over nomaden zoals de Toeareg uit de Ténéréwoestijn. Momenteel is hij docent aan het Rits, de Erasmushogeschool te Brussel. John Vandekerckove werkte voor gerenommeerde televisieomroepen zoals BBC en NBC, en draaide diverse documentaires over nomaden zoals de Toeareg uit de Ténéréwoestijn. Hij debuteert met dit prachtige reisboek. Een verhaal over het harde, onvoorspelbare bestaan van een nomade. Over overleven in de woestijn en in de wereld.

Hoe is het verhaal ontstaan?

Op mijn mail hoe het verhaal is ontstaan antwoordde John dit:

‘*Sporen in het zand* is mijn bescheiden debuut en in de eerste plaats een pleidooi voor verdraagzaamheid.

Hoe ben ik er toe gekomen?

Ik ben jaren documentairemaker geweest voor televisie. Het was dan ook tijdens het draaien van een film dat ik in contact gekomen ben met de Toeareg in de Ténéréwoestijn. Het mooiste volk dat ik ooit heb ontmoet! Deze bewonderens-waardige mensen zijn jaren in mijn kop blijven hangen en uiteindelijk is er een boek van gekomen.

De reis van Boukry:

Op de meeste plaatsen waarvan sprake, ben ik geweest. Zelfs het dispensarium heeft ooit bestaan, op de locatie die beschreven is. Ook Boukry heb ik gekend. Ik heb zijn leven wat gedramatiseerd, maar de historische feiten (grote droogte, massacre van Tchín Tabaraden...) zijn helaas niet verzonnen.’

Kort samengevat

Boukry is ongeveer twaalf jaar wanneer zijn ouders en zijn broertje voor zijn ogen vermoord worden. Gelukkig is er Maria, een jonge verpleegster die een polikliniek uit de grond heeft gestampt in Niger, ondanks een berg lokaal onbegrip. Zwerven zit Boukry in het bloed. Als 17-jarige trotseert hij de woestijnen in Afrika en reist hij via Spanje en Frankrijk, richting Brussel. Naar Maria. Het wordt een lange tocht vol obstakels en vol twijfels. Als Boukry bij een boer werk vindt, wordt zijn tocht onderbroken, al is niet iedereen het eens met zijn komst. De twijfel slaat toe bij Boukry: ‘Blijft hij bij de knappe Française Lisa of zet hij zijn reis verder op zoek naar Maria?’

Stijl en vormkenmerken

★ Cover en lay-out

John: Ik heb gevraagd aan mijn uitgeverij om heden en verleden visueel te scheiden. Ik vind ook dat ze dat goed hebben opgelost. En de cover is helemaal hun werk.

★ Structuur

Twee verhaallijnen lopen parallel en komen naar het einde toe samen en maken de cirkel rond. Het ene verhaalt Boukry's gebeurtenissen na zijn vlucht; het andere vertelt het verhaal van zijn leven als Toeareg. De overgang van de ene verhaallijn naar de andere verloopt heel tof, dat gebeurt met telkens een vergelijkbaar element. De versierde bladrand maakt het aangenaam om lezen. Het verhaal wordt verteld door Boukry.

Vragen en discussiepunten

Over volgende punten kan in de groep gepraat worden:

★ Over het woestijnvolk de Toeareg. Informatie kan je vinden op volgende site:

nl.wikipedia.org/wiki/Touareg

Ook de barre omstandigheden waarin zij leven. Hun leven is een voortdurende strijd om te overleven.

★ Het zwerven van volkeren, het nomadenleven, zoals oa de Toeareg, zigeuners, kermis- en circusmensen, zij hebben geen vaste woonplaats. Kunnen de jongeren zich voorstellen geen vaste woonplaats te hebben en steeds onderweg te zijn? Hoe kijken zij ertegenaan?

Dit zijn interessante sites:

<http://nl.wikipedia.org/wiki/Nomade>

[http://nl.wikipedia.org/wiki/Roma_\(volk\)](http://nl.wikipedia.org/wiki/Roma_(volk))

[http://nl.wikipedia.org/wiki/Circus_\(cultuur\)](http://nl.wikipedia.org/wiki/Circus_(cultuur))

★ Onverdraagzaamheid is ook een discussiepunt. Nomadenvolkeren hebben al sinds mensenheugenis te kampen met vooroordelen. Onverdraagzaamheid is niet alleen van de westerse wereld, ook Boukry kan ervan meespreken, want waar hij ook komt overal wordt hij wantrouwig bekeken en behandeld.

★ Boukry's ouders en broertje zijn vermoord door militairen omdat het Toearegs waren.

Er kan gepraat worden over de verdrukking, het verdrijven en het uitmoorden van volkeren. Zoals hier bij de Toearegs, maar ook indianen werden destijds verdrukt, weggejaagd en uitgemoord. Kennen de jongeren nog voorbeelden uit de geschiedenis en het heden?

Meer lezen

<http://www.davidsfonds.be/publisher/author/detail.phtml?id=35>

Mail van John Vandekerckhove

www.pluizuit.be

Twilight – Stephenie Meyer
Groep 6
(door Lien Fret)

Auteursinfo

Stephenie Meyer werd geboren in 1974 en woont met haar man en drie zonen in Arizona (Noord-Amerika). Ze heeft een bachelordiploma Engels. Hoewel ze al haar hele leven een fervente lezer is, werd ze pas op negenentwintigjarige leeftijd een schrijfster. Na de publicatie van haar debuutroman *Twilight* werd ze verkozen tot een van de meest beloftevolle auteurs van 2005.

Kort samengevat

De zeventienjarige Bella verhuist van het zonnige Phoenix naar haar vader in Forks, een stadje waar de zon amper schijnt. Aanvankelijk vreest ze dat ze het moeilijk zal vinden om er te aarden en vrienden te maken maar dat blijkt al snel geen enkel probleem. Ze ontmoet de mysterieuze en beeldschone Edward Cullen. Hij en zijn 'zussen' en 'broers' blijken vampiers te zijn, geen kwaadaardige vampiers zoals we die kennen uit andere verhalen maar zachtaardige wezens die hun dorst naar bloed lessen door te drinken van het plaatselijke wild. Bella en Edward worden verliefd maar elke omhelzing, elke kus, elke aanraking houdt gevaar in. Want Bella's geur zorgt niet alleen voor een ongelooflijke aantrekkingskracht op Edward, ze trekt ook vampiers aan die zich wél nog steeds voeden met menselijk bloed.

Thema's, tips en verwerkingsmogelijkheden

*** Korte inhoud en overeenkomsten en verschillen met andere vampiersverhalen**

- Inhoud

In een interview vertelt de schrijfster dat ze aanvankelijk geen samenvattingen durfde opsturen naar uitgevers omdat *Twilight*, wanneer je het boek samenvat in een paragraaf, als een slechte versie van de populaire Amerikaanse televisiereeks *Buffy the Vampire Slayer* klinkt.

Zijn de juryleden het daarmee eens? Kunnen zij het verhaal samenvatten in één paragraaf? Waarin verschilt het boek van de televisiereeks?

Hoe zien vampiers eruit in Meyers boek en op welke manier verschillen ze daardoor zowel qua uiterlijk als qua gewoonten, gedrag,... van vampiers in andere boeken, televisiereeksen, films,... zoals

- Bram Stokers *Dracula* (bewerkt door Ed Franck, zie Leestips)
- *Interview with a vampire* (film uit 1994 met Brad Pitt, Tom Cruise en Kirsten Dunst als niet zo lieflijke wezens van de nacht)
- Darren Shans reeks rond vampiers, vampanezen (vampiers die hun slachtoffers ook doden), vampets (de menselijke helpers van de vampanezen) en vampirieten (de menselijke bondgenoten van de vampiers)
- de televisiereeksen *Buffy* en *Angel*

Een interessant artikel over de vampiers in *Twilight* en vampiers in verhalen doorheen de geschiedenis vind je op de website:

http://www.amandacraig.com/pages/childrens/articles/about_vampires.htm.

(Zie verder ook 'identificatiemogelijkheden')

- Op literair vlak

Meyer noemt het boek een boek over vampiers voor lezers die niet houden van boeken over vampiers. Wat bedoelt de schrijfster juist met die uitspraak? Zijn de juryleden het daarmee eens? Welke status of reputatie hebben boeken en andere media over vampiers? Hoe komen ze aan die status? Kan *Twilight* uit het negatieve daglicht treden waarin 'boeken over vampiers' staan? Bezit het de nodige literaire kwaliteiten om zich te onderscheiden van andere, misschien meer commerciële, meer 'mainstream' romans? Kunnen de juryleden dat eventueel aantonen aan de hand van fragmenten?

* Identificatiemogelijkheden

- Hoe vervreemdend zijn fantasypersonages en, meer specifiek, vampiers?

Kunnen de juryleden zich identificeren met de vampiers of verschillen ze net iets te erg van de doorsnee leerling op de middelbare school? Hoe zou je zo'n doorsnee leerling beschrijven? Waarmee worstelen tieners zoal - uiterlijk, onbeantwoorde verliefdheid, (gebrek aan) statussymbolen zoals mooie kleding, auto's,... Welke personages in het boek worstelen met zulke alledaagse tienerproblemen? Edward en zijn broers en zussen lijken daar allemaal geen last mee te hebben; ze zijn beeldschoon, voelen zich perfect in hun vel, rijden met de duurste en snelste auto's,... Is identificatie met zo'n personages nog mogelijk? Moeten fantasypersonages, naast hun meestal bovenmenselijke eigenschappen, een aantal menselijke trekjes vertonen zodat lezers zich gemakkelijker kunnen identificeren? Of is identificatie ook mogelijk wanneer personages in hun uiterlijk, gedrag en opvattingen volledig verschillen van de lezers?

- Identificatie met het vrouwelijke hoofdpersonage

Waar bevindt Bella zich wat de vermelde zelfzekerheid betreft? Is zij even klungelig als sommige van haar sterfelijke leeftijdsgenoten of staat zij wat zelfbewuster in de wereld? Kunnen de juryleden zich met haar identificeren? Waarom wel/niet? Maakt het vrouwelijke hoofdpersonage het gemakkelijker voor meisjes dan voor jongens om zich te identificeren? Sommige critici noemen dit boek een meisjesboek; hoe denken de juryleden daarover? Waarom zouden de critici dit een meisjesboek noemen? (thematiek, hoofdpersonage,...)

* Het filmische karakter van het boek

De filmrechten van het boek zijn ondertussen verkocht. Denken de juryleden dat het moeilijk is om het boek te verfilmen? Waarom wel/niet?

Misschien willen ze zich zelf eens wagen aan de 'verfilming' van een scène. De juryleden kunnen in groepjes een scène uitkiezen en die vervolgens uitspelen. Suggesties voor de setting zijn welkom en er kan eventueel ook nagedacht worden over de cast: welke (Hollywood)acteurs sluiten het best aan bij het beeld dat de juryleden van de personages hebben? Worden ze het snel eens over de keuze of heeft de schrijfster wat het uiterlijk van haar personages betreft veel overgelaten aan de fantasie van de lezers?

Dit zijn de acteurs die Meyer zelf zou casten als ze mocht kiezen:

Henry Cavill (als Edward) en Emily Browning (als Bella)

Vooral Cavill vond ze perfect voor de rol maar hij is ondertussen helaas te oud. Zouden deze acteurs geloofwaardig zijn als Edward en Bella?

* Gothic fantasy

Twilight behoort tot een genre dat 'gothic fantasy' wordt genoemd. Wat wordt er onder die term verstaan? En waarom heeft het genre zoveel succes bij jongeren? Wat trekt hen aan in verhalen over vampiers? Waarom zijn vampiers zo fascinerend? Is de fascinatie misschien te vergelijken met de

aantrekkingskracht van horrorfilms of angstaanjagende rollercoasters of zit de fascinatie op een dieper, psychologisch niveau? Bezitten ze misschien eigenschappen die wij als sterfelijke mensen ook wel zouden willen? Meyer lijkt die eigenschappen uit te vergroten zodat de aantrekkingskracht nog groter wordt.

(Deze discussie kan overlappen met de discussie rond identificatiemogelijkheden.)

Leestips

Dracula - Bram Stoker

Dracula - Ed Franck (bewerking)

De wereld van Darren Shan-reeks (12 boeken) - Darren Shan

Demonata-reeks (voorlopig 4 boeken) - Darren Shan

Wij, twee jongens - Aline Sax

Groep 6

(door Annie Moenaert)

Auteursinfo

Aline Sax (° 1984) is één van de veelbelovende jonge Vlaamse talenten. Op haar zestiende debuteerde ze met 'Mist over het strand', op haar twintigste had ze al drie boeken op haar naam staan. Maar nog voor ze kon schrijven, was ze al bezig met verhalen te bedenken. Die sprak ze dan in op cassette. Toen ze eenmaal het schrijven onder de knie had, kwamen er voornamelijk griezel- en horrorverhalen (haar toenmalige favoriete genres) uit haar pen gevloeid. Later leerde ze historische jeugdromans van Thea Beckman, Paul Kustermans, ... smaken en raakte ze enorm geboeid door de geschiedenis, wat ze momenteel ook studeert. Aline Sax heeft al heel wat verre reizen gemaakt (o.a. naar Burkina Faso en Senegal) en hoopt dat te kunnen blijven doen. Ze is nauw betrokken bij alles wat met ontwikkelingssamenwerking te maken heeft.

Ontstaan van het boek

Aline: Oorspronkelijk was het mijn bedoeling een boek te schrijven over de Vlaamse landverhuizers rond 1900. Daarna ontwikkelde het verhaal zich verder, en ben ik meer onderzoek gaan doen naar de beleving van homoseksualiteit in die tijd en de homosubcultuur van New York.

Bij het schrijven van 'Wij, twee jongens' was het niet mijn bedoeling om eens 'anders' te doen, of om een boek te schrijven over de relatie tussen twee jongens. Het kwam gewoon voort uit het verhaal waaraan ik bezig was. Adriaan was in New York en het klikte met Jack, in die mate dat het méér dan een vriendschap leek te zijn. Dus heb ik het verhaal zo uitgewerkt en ben ik extra onderzoek gaan doen. Ik wou er zeker geen zwaar boek van maken, met 'homoseksualiteit' als probleemthema. Natuurlijk moest het ook wel realistisch zijn voor een jongen uit 1910. Het kon niet zo zijn dat hij zei "okay, ik val dus op jongens", om dan vrolijk fluitend verder te gaan. Zo 'modern' mocht zijn reactie niet zijn. Hoewel, ook nu zijn er natuurlijk nog mensen bij wie de ontdekking van hun homoseksuele geaardheid nog niet vanzelfsprekend is. Ik situeer het verhaal van Adriaan dan wel in 1910, maar het leven blijft het leven, en hoewel de culturele context verandert, blijven de gevoelens van mensen natuurlijk vergelijkbaar.

In New York heb ik in één klap enorm veel informatie en indrukken verzameld. Het Ellis Island Immigration Museum bijvoorbeeld heeft fantastische archieven en is gehuisvest in de gebouwen waar miljoenen migranten, zoals het gezin De Belder, gepasseerd zijn. Het Lower East Side Tenement Museum, waar je kan beleven hoe migranten leefden, is dan weer gevestigd op hetzelfde adres als waar Jack woonde. Mijn bezoek aan de authentieke appartementjes van migrantenfamilies heeft me erg aangegrepen. De informatie die we daar kregen, zoals over de kostprijs van basisproducten, het lawaai, en andere details over de levensomstandigheden van de bewoners, was natuurlijk ook erg bruikbaar. Het zijn dergelijke details die kleur en diepgang geven aan het verhaal. Andere zaken kan je alleen maar ervaren door ter plaatse te gaan: zoals bijvoorbeeld het gevoel dat de zon op je hoofd valt, telkens je een stratenblok oversteekt.

Titel

Aline: 'Het moeilijkste onderdeel van een boek schrijven, is een goede titel vinden.' Het was een heel moeilijke bevalling. Ik dacht eerst aan 'Adriaanenalexander', om de twee-eenheid van het hoofdpersonage Adriaan en zijn tweelingbroer Alexander te benadrukken, maar daar waren allerlei bezwaren tegen. Toen vond ik dat gedicht van Walt Whitman waar de titel naar verwijst ("We two boys together clinging, one the other never leaving") en hoe

meer ik erover nadacht, hoe meer de beginregel mij de perfecte titel leek. Het boek bevat meerdere thema's, en ik vond dat die ook in de titel moesten zitten. Wie het boek leest, weet dat de vlag de lading dekt.

Kort samengevat

West-Vlaanderen, anno 1910. Het gezin De Belder laat de armoede achter zich en zet de grote stap in het onbekende. Met het schip De Kroonland zullen ze de oversteek wagen naar Amerika. Maar de meningen over het land van belofte zijn verdeeld. Vader en Alexander zijn rotsvast overtuigd van het betere leven dat hen daar wacht. Maar moeder is bang, en ook Adriaan deelt het enthousiasme van zijn tweelingbroer niet. Zo onbesuisd als Alexander is, zo afwachtend is Adriaan.

Toch is Adriaan de enige die daadwerkelijk in New York terechtkomt. Hij is moederziel alleen, wordt er meteen bestolen, kan niemand verstaan. Adriaan voelt zich doodongelukkig in de wereldstad. Hij haat de drukte, de massa, de smerigheid, de kleffe hitte en heeft heimwee naar de boerderij, de velden en de geur van vers stro. Het enige wat hij wil, is zo snel mogelijk geld verdienen om terug te keren naar zijn familie.

Maar dan ontmoet hij Jack. En alles verandert.

Thema

Het verhaal gaat over een emigratie naar Amerika, de sterke band tussen de tweelingbroers en de langzaam ontluikende homoseksualiteit van Adriaan.

Stijl en vormkenmerken

Het boek is het eerste deel van een tweeluik. Er komt dus een vervolg op *Wij, twee jongens*.

Het eerste boek bestaat uit drie delen. In het eerste deel van het boek, dat draait rond de migratie van het gezin De Belder naar Amerika, zijn de 'twee jongens' natuurlijk Adriaan en Alexander. In het tweede deel, waarin Adriaan in zijn eentje zijn plaats moet zoeken in New York, verschuift de aandacht stilaan naar Adriaan en zijn nieuwe vriend Jack. En in het derde deel krijgt die vriendschap een extra dimensie, helemaal in de geest van het gedicht.

Vragen en discussiepunten

*** Homoseksualiteit**

Er kan gepraat worden over een van de thema's in het boek, nl. homoseksualiteit.

Vonden de jongeren het thema goed uitgewerkt? Wat vonden ze van de vrijscènes? Hadden ze er moeite mee of niet?

Aline: Als mensen vinden dat de vrijscènes in het boek te expliciet zijn, dan is dat natuurlijk een persoonlijk aanvoelen. Ik heb in ieder geval geprobeerd om de juiste balans te vinden tussen te suggestief blijven en te plat worden. De scène is belangrijk: doordat Jack op een gegeven moment all the way gaat, komt Adriaan tot het echte besef "ik ben fout" én neemt Jack hem mee naar zijn vrienden, om hem kennis te laten maken met mannen die net als zij zijn. Dat is een ommekeer in het verhaal, en dus vroeg het verhaal om een goed uitgewerkte vrijscène. Mijn enige bezorgdheid was dat die 'mooi' moest zijn. Ik heb mijn kennis daarover natuurlijk niet uit de lucht geplukt. Het boek 'Gay New York' van George Chauncy (Basic Books, 1994) is fantastisch op dat gebied: het geeft een perfect beeld van de evolutie in het denken over mannelijke homoseksualiteit en de ontwikkeling van de homosubcultuur in New York in de periode 1890-1940. In mijn eigen boek maak ik handig gebruik van het feit dat Adriaan als nieuweling in New York wordt rondgeleid door Jack, ook in het milieu van theaters, cafés en sauna's dat door mannen op zoek naar homocontacten werd gefrequenteerd. Zo maakt ook de lezer kennis met die wereld, zonder dat het 'uitleggerig' wordt.

*** Tweelingen**

Ook kan er gepraat worden over de band die tweelingen hebben. Kennen de jongeren tweelingen in hun familie of in hun omgeving? Misschien zitten er wel een tweeling in de KJV-groep!

*** Emigreren**

Misschien zitten er in de groep wel jongeren die geëmigreerd zijn naar België. Hoe hebben zij dat

ervaren? Hebben zij ook moeilijkheden ondervonden? Hoe verliep het zich aanpassen aan een vreemde omgeving, aan andere gewoontes?

Tip: Op de site van het Tenementmuseum in New York (www.tenement.org) kan je zien hoe en waar Adriaan en Jack woonden.

Op de site van het Ellis Island museum (www.ellisland.org) kan je een kijkje nemen in de geschiedenis en luisteren naar de verhalen van immigranten zoals Adriaan.

★ Titel

Wat vonden de jongeren ervan? Vonden zij de titel bij het verhaal passen? Zie hierboven – is de schrijfster erin geslaagd om zoals ze zelf zegt –: *‘Het boek bevat meerdere thema’s, en ik vond dat die ook in de titel moesten zitten. Wie het boek leest, weet dat de vlag de lading dekt.’*

Op p.181 lees je een passage waar je de titel in ‘voelt’.

Meer lezen

<http://users.telenet.be/alinesax/main.html>

www.zizo-magazine.be/pdf/aline_sax.pdf

www.villakakelbont.be

Wij, twee jongens – Aline Sax
Groep 6
(door Ilse Trimborn)

Auteursinfo

De jonge Aline Sax (°1984) was als kind gefascineerd door de historische jeugdromans van Thea Beckman en Paul Kustermans. Geschiedenis studeren was dus een logische richting, een vakgebied waar ze momenteel in doctoreert. Volgende boeken verschenen van haar hand: *Mist over het strand* (over een jonge soldaat tijdens WO II), *Duivelsvlucht* (over de bokkenrijders), *De gebroken harp* (over de Ierse opstand), *Geen stap terug* (over WO II) en *Wij, twee jongens*. Ze debuteerde met *Mist over het strand* op haar zestiende.

Naast haar passies voor geschiedenis en schrijven is ze door reizen naar Afrika enorm geïnteresseerd geraakt in ontwikkelingssamenwerking.

Kort samengevat

Men zegge en schrijve 1910, West-Vlaanderen. Het boerengezin De Belder heeft zijn hele hebben en houden verkocht om de oversteek te maken naar het beloofde land Amerika, al zijn de meningen hierover wel verdeeld. Vader en Alexander zijn overtuigd dat een beter leven hen wacht, terwijl Adriaan het enthousiasme van zijn tweelingbroer en zijn vader niet kan delen. Ook moeder wacht met een bang hart de oversteek af.

Het lot wil echter dat enkel Adriaan daadwerkelijk New York bereikt. Door iedereen verlaten, zonder enige notie van het Engels en bestolen van zijn weinige geld, lijkt hij een vogel voor de kat. Zijn verlangen naar huis is onnoemelijk groot, maar om de oversteek te maken is geld nodig, veel geld. En hoe krijg je dat als simpele Vlaamse boerenzoon voor elkaar? De situatie lijkt uitzichtloos, maar dan ontmoet hij Jack en alles verandert. Jack leert hem New York en de liefde kennen. Dan komt tweelingbroer Alexander naar New York. Adriaan verlangt naar de twee-eenheid die ze steeds waren, maar de tijd heeft hem veranderd. Ze lijken beiden een andere American Dream na te streven. Hij wordt voor een verpletterende keuze geplaatst...

Thema

- een historische roman over emigratie
- een verhaal over ontheemdheid op allerlei vlakken
- de worsteling van een jongeman met zijn ontluikende homoseksualiteit

Tijd en plaats

De tijdsgeest is schitterend gevat. Het contrast tussen het landelijke Vlaanderen en het ontzaglijk grote New York moet inderdaad immens geweest zijn. De hedendaagse media bestonden niet, dus mensen konden zich niet echt een voorstelling maken van het 'Beloofde Land'. Nu is het onvoorstelbaar, maar Engels was toen een nobele onbekende in ons taalgebied; men begon eigenlijk totaal onvoorbereid aan het nieuwe leven. Na een lange en onaangename oversteek wachtte er nog een strenge selectie voor het gewone volk.

Stijl en vormkenmerken

Het verhaal wordt chronologisch verteld. Het boek start met een brief van Adriaan aan zijn tweelingbroer Alexander. Het hele verdere verhaal is een soort 'biecht' aan zijn broer. Het boek is het eerste deel van een tweeluik.

Mogelijke invalshoeken voor bespreking

Het interessantste is om te starten met een 'rondje': laat iedereen kort vertellen wat ze van het boek vonden en waarom. Dit levert alvast een aantal aspecten op die aan bod kunnen komen tijdens de verdere bespreking.

Hierna volgen nog enkele mogelijke vragen:

- Wat vind je van Adriaan? Kun je je voorstellen wat het met een mens doet als die in een vreemd land aankomt, een land waar hij de taal niet van spreekt en begrijpt, een land waarvan hij de gewoonten niet kent?
Hier kan eventueel gewezen worden op de situatie van vele, al dan niet politieke, vluchtelingen die in ons land asiel aanvragen. Is het niet bizar om te beseffen dat nog maar een eeuw geleden Belgen hun heil zochten in het verre buitenland, een land dat zij, net als de vluchtelingen nu hier, zagen als het beloofde land?
- De personages dragen allen hun eigen problemen/verleden met zich mee. Hoe trachten zij te overleven?
- Welke rol speelt Joanna in het leven van Adriaan? Door haar begint hij zich vragen te stellen over verliefdheid en zijn voorkeuren.
- In het boek zijn de gedichten van Walt Whitman belangrijk. Op welke manier zijn die gedichten belangrijk?
Waarschijnlijk hebben de lezers het verband gelegd tussen de titel van het boek en het gedicht van Whitman op p. 181. Mocht dit niet in het gesprek naar voor komen, vestig er dan zelf de aandacht op.
Noot: Walt Whitman (1819-1893) geldt als een van de grondleggers van de moderne Amerikaanse poëzie. Zijn beroemdste werk is *Leaves of Grass*. Dit werk, dat hij financierde door zijn werk als makelaar, kende verschillende herbewerkingen doorheen de jaren, waarbij het aantal gedichten groeide van 12 tot 400. Hij was een veelzijdig man, die o.a. als vrijwillig hulpverpleger werkte tijdens de Amerikaanse burgeroorlog. Op het ministerie van Binnenlandse Zaken werd hij ontslagen wegens 'de onzedelijkheid van zijn dichtwerk'.
In zijn gedichten verheerlijkt Whitman de natuur en de democratie van zijn land. Hij behandelt de gelijkberechtiging van de geslachten en onthult biseksuele neigingen. Omwille daarvan werd hij vaak zwaar bekritiseerd.
- Het gedicht waaruit een fragment te vinden is op p. 244, is van Lord Alfred Douglas, vaak Bosie genoemd.
Noot: Deze Engelse schrijver en dichter werd vooral bekend als de partner van Oscar Wilde, de befaamde 19^e eeuwse dichter en (toneel)schrijver. Diverse van Wildes boeken zijn in de 20ste eeuw verfilmd, zoals *The Importance of Being Earnest*. Lord Alfred Douglas is in de schaduw komen te staan van Wilde, maar was zelf dus ook een begenadigd dichter. *Two loves*, waaruit het fragment in het boek komt, is wellicht zijn bekendste werk. In het boek wordt gezegd dat het niet belangrijk is de auteur te kennen, maar uiteraard is het wel belangrijk te weten dat Lord Douglas homo was.
- Welk beeld kreeg je bij het zien van de kaft en de titel?
- Hoe is het thema van de homoseksualiteit uitgewerkt? Homo's werden in New York toen maar in zeer beperkte mate aanvaard. Is de maatschappij sindsdien ten goede veranderd? Of is de tolerantie nog steeds beperkt?
- Is het verhaal geloofwaardig of vond je het een opeenstapeling van problematieken? Van de auteur is bekend dat zij enorm veel onderzoekwerk verricht naar de historische context van haar boeken,

zodat de details kloppen. Merk je dit?

- Kijk je uit naar het tweede deel?
- Hoe verwacht je dat Alexander zal reageren op de 'bekentenissen' van zijn broer?
- Hoe heb je de sfeer in het boek ervaren? Voorbeelden: het verblijf van Adriaan in het niet bepaald hygiënische logementshuis, de levenswijze van Joanna...

Het zal duidelijk zijn dat Aline Sax een boek heeft geschreven dat een aantal maatschappelijke discussiepunten in zich draagt. De vergelijking van toen en nu zal zeker een boeiende bespreking opleveren. Bovendien zullen de ervaringen van een (min of meer) leeftijdsgenoot de lezer kunnen laten nadenken over hun eigen visies en ideeën. Hoe zouden zij reageren in dergelijke situaties?